

Posudek oponenta k bakalářské práci Jany Applové

Informační a komunikační technologie jako nástroj ekonomického vývoje. Subjektivní hodnocení role vědy a technologie v životě obyvatel. Makroekonomické srovnání.

Ing. Petr Špecián

Autorka se zaměřuje na zkoumání vztahu informačních technologií, ekonomické výkonnosti, hodnotové orientace lidí a jejich názoru na úlohu vědy a techniky. Práce o tomto tématu pojednává teoreticky i empiricky, přičemž její hlavní přidanou hodnotou je provedená regresní analýza založená na údajích o hospodářském růstu, indexech autonomie a postmaterialismu a šetření World Values Survey. Problémy práce spatřuji především v teoretické části, která se mi v některých ohledech jeví jako ne zcela uspokojivá, a v pokulhávajícím propojení teorie a empirie. Konkrétní výtky vznáším následující (řazeno na základě struktury práce):

- Chápu, že hlavní přidanou hodnotou práce je její empirická část, ale přesto bych ocenil i větší vklad autorky v teoretické oblasti, která působí pouze jako sled parafrází (a to včetně Úvodu), k nimž se autorka sama nijak nevyjadřuje – z práce například není jasné, proč si autorka vlastně vybrala jako podklad Inglehartův index, když i podle ní „patří mezi nejvíce kritizované autory“ (s. 11). Kritiku Ingleharta sice autorka shrnuje (s. 31-33), ale nijak na ni neodpovídá, nedozvídáme se její vlastní postoj.
- Není mi jasný vztah druhé kapitoly k jádru práce – dokonce mám dojem, že by se práce bez celé této kapitoly, která se především prodírá džunglí pojmů, jež nakonec v empirické části nehrají žádnou roli, bez úhony obešla. Zejména část 2.8., kde se mimo jiné shrnuje historie webu, považuji za zcela irelevantní.
- Protože Inglehart v práci hraje významnou roli, bylo by vhodné vykládat základy jeho koncepce z jeho vlastních textů a nikoli ze sekundární literatury Prudkého a Rabušice.
- Asi bych si uměl představit důvody, proč je v práci třeba rozebrat i alternativní výzkumy hodnot, ale autorka žádné neuvádí, takže část 3.3. působí opět poněkud vycpávkovým dojmem.
- Bakalářská práce by měla tvořit organický celek, v němž lze jasně sledovat postup, kterým jsou z teoretických základů vyvozeny testované hypotézy. V posuzované práci tento postup nejsem schopen plně sledovat – teoretické zakotvení spojení mezi názorem na vědu a postmaterialismem ani mezi názorem na vědu a HDP (tzn. teoretické zakotvení testovaných hypotéz) není podle mého vůbec diskutováno, což považuji za vážné selhání teoretické části.
- Autorka by se měla vyvarovat terminologických přešlapů, jako jsou „transakční náhledy“ (s. 19), nebo „hospodářský nárůst“ (s. 39).
- Po formální stránce bych autorce vytkl jistou posedlost bodovými výtky a drobnější formátovací přešlapy (s. 21, s. 37).

Pozitivně hodnotím následující:

- Autorka víceméně správně pracuje se zdroji – pouze u některých bodových výtů není jasné, zda se jedná o parafrázi či přímou citaci. U přímých citací by měla být uvedena strana. Spektrum zdrojů je poměrně široké a jejich kvalita odpovídá akademickému textu.

- Empirická část přináší zjištění některých zajímavých vztahů. Její úroveň je přiměřená bakalářské práci.
- Práce je na dobré úrovni z formálního hlediska včetně pravopisu a interpunkce.
- Autorka diskutuje možné slabiny a nepřesnosti ve svých datech.
- Z práce je patrná snaha a systematický postup, který se ale dle mého názoru ne vždy podařilo dodržet (viz výše).

U obhajoby bude potřeba, aby autorka představila práci způsobem, který komisi ukáže, že práce skutečně tvoří jediný teoreticko-empirický celek a nejedná se pouze o slepenec v zásadě separátních součástí. Chtělo by to hlavně ukázat a vyzdvihnout spojitost mezi teoretickou částí a empiricky testovanými hypotézami. Mé otázky jsou následující:

- Můžete uvést důvody, proč je podle Vašeho názoru vhodné přes veškeré kritické ohlasy zakládat empirickou analýzu na Inglehartově indexu?
- Námět k mírné spekulaci: Plynou podle Vašeho názoru ze zjištění učiněných ve Vaší práci nějaké praktické důsledky?

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou „dobře“.

V Praze 23. 8. 2012

Ing. Petr Špecián